

DERINIMO PAŽYMA

DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1012 3, 8, 28, 35, 37, 41, 43, 44, 49, 61, 64, 65, 66, 67, 70, 71, 84, 85, 87, 89, 90, 92, 95, 96, 97 STRAIPSNIŲ, ĮSTATYMO 1 PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 62¹, 71¹ IR 83¹ STRAIPSNAIS

ĮSTATYMO (toliau – DTĮ projektas), LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENŲ DELEGAVIMO Į TARPTAUTINES IR EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJAS AR UŽSIENIO VALSTYBIŲ INSTITUCIJAS ĮSTATYMO NR. X-1262 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO (toliau – Delegavimo įstatymo projektas) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO (toliau – Socialinio draudimo įstatymo projektas) PROJEKTŲ

Eil. Nr.	Institucijos, su kuria derinta, pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2020-03-24 raštas Nr. (10.22 E-)SD-1597	<p>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija nepitaria Diplomatinės tarnybos įstatymo projekte pateiktam siūlymui nustatyti diplomatų rentą (toliau – renta) dėl šių priežasčių:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vertinant siūlymą sistemškai, nepritartina papildomų išmokų (valstybinių pensijų, rentų) iš valstybės biudžeto gavėjų rato plėtimui. Tiek valstybinės pensijos, tiek rentos yra papildomos išmokos iš valstybės biudžeto, jos nėra pagrįstos įmokų mokėjimu ir mokamos kartu socialinio draudimo pensijomis; - pažymėtina, kad diplomato pareigos, nustatytos Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatyme, iš esmės yra tapачios kitų karjeros valstybės tarnautojų pareigoms, nustatytoms Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme. Pritarus pateiktam siūlymui, būtų sukurtas precedentas valstybės pareigūnams ir kitiems karjeros valstybės tarnautojams reikalauti sau tokių pačių garantijų. Kartu pažymėtina, kad įstatymų projektų aiškinamajame rašte nepagrįsta, dėl kokių priežasčių diplomatams turėtų būti skiriama renta, kuo jų einamos pareigos skiriasi nuo kitų karjeros valstybės tarnautojų, viešajame sektoriuje dirbančių asmenų (pvz., medikų, mokytojų, socialinių darbuotojų), tuo labiau, kad vykdant pareigas užsienio valstybėje jiems mokami kompensaciniai priedai prie nustatyto darbo užmokesčio, taip kompensuojant darbo ne Lietuvos Respublikoje išlaidas; 	<p>Atsižvelgta iš dalies. Aiškinamasis raštas papildytas argumentais dėl poreikio nustatyti rentas diplomatams. Kaip ir nurodoma aiškinamajame rašte, diplomatai yra statutiniai valstybės tarnautojai, tačiau, skirtingai nei kiti statutiniai valstybės tarnautojai, nėra įtraukti į valstybinių pensijų sistemą. Šiuo aspektu tą patį statutinių valstybės tarnautojų statusą turintys asmenys traktuojami skirtingai. Pastebėtina, kad nors karjeros valstybės tarnautojų pareigos iš dalies sutampa su diplomatų pareigomis, tačiau diplomatinė tarnyba yra statutinė tarnyba, todėl, kad išsiskiria tarnybos ypatumais. Atitinkamai diplomatams taikomos garantijos, tarp jų – ir dalyvavimas valstybinių pensijų sistemoje, siekiant objektyvumo ir lygiateisiškumo įvertinimo, turėtų būti lyginamos su taikomomis kitiems statutiniams valstybės tarnautojams, o ne karjeros valstybės tarnautojams.</p>

	<p>- jei šios rentos skyrimas yra siejamas su nuopelnu Lietuvos Respublikai, pažymėtina, kad nuo 2011 m. yra panaikintos pirmojo ir antrojo laipsnio valstybinės pensijos už nuopelnus Lietuvos Respublikai, kaip privileginės valstybinės išmokos. Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje nurodyta, kad Konstitucija nesaugo ir negina tokių asmens įgytų teisių, kurios savo turiniu yra privilegijos; privilegijų gynimas ir apsauga reikštų, kad yra pažeidžiami konstituciniai asmenų lygiateisiškumo, teisingumo principai, Konstitucijoje įtvirtintas darnos visuomenės imperatyvas, taigi ir konstitucinis teisinis valstybės principas. Pažymėtina, kad Lietuvos valstybei nusipelnusiems Lietuvos Respublikos piliečiams, asmenims be pilietybės ir užsieniečiams pagerbti gali būti skiriami valstybės ordinarai, medaliai ir kiti pasižymėjimo ženklai Lietuvos Respublikos valstybės apdovanojimų įstatymo nustatyta tvarka, tad diplomatai, savo veikla nusipelnę Lietuvos Respublikai, gali būti pagerbti minėto įstatymo nustatyta tvarka;</p> <p>- jei renta siekiama spręsti diplomatų mažų socialinio draudimo pensijų klausimą, manome, kad tai yra netinkamas būdas, nes problema turėtų būti sprendžiama sistemaiškai, t. y. didinant visų viešajame sektoriuje dirbančių asmenų, tarp jų ir diplomatų, darbo užmokesčių, kas sudarytų galimybę minėtiems asmenims gauti didesnes socialinio draudimo pensijas ateityje.</p>	
1.	<p>Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2020-03-30 raštas Nr. ((2.119E-02))-5K-2004137)-6K-2001878</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Žr. derinimo pažymos 1 p.</p>

	<p>diplomatinę tarnybą priimti 36 asmenys, o iš jos išėjo 26 jauni diplomatai, kas nerodo diplomatų trūkumo. Kartu pažymėtina, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija kartu su kitomis institucijomis, įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167, 4.3.3. darbo „Socialinio draudimo sistemos struktūrinės pertvarkos ir valstybinių pensijų skyrimo tobulinimas“ 10 priemonę, atlieka valstybinių pensijų sistemos peržiūrą, pagal kurią turėtų būti parengti pasiūlymai dėl jos tobulinimo.</p>	
<p>2.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020-06-15 išvada Nr. V-1647</p>	<p>3. DTĮ projekto 6 straipsniu keičiamo DTĮ 41 straipsnio 9 dalyje siūloma nustatyti, kad „diplomato, laikinai perkeltą į karjeros valstybės tarnautojo pareigas šio įstatymo 43 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka, tarnybinių veikla vertinama valstybės institucijoje, kurioje jis eina pareigas, į kurias jis perkeltas, Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka“. Pagal Valstybės tarnybos įstatymo 27 straipsnio 8 dalies 1 punktą valstybės tarnautojui, jį įvertinus labai gerai, gali būti nustatoma didesnė pareiginė alga, taikant ne mažiau kaip 0,5 ir ne daugiau kaip 1,5 didesnį koeficientą, negu jam iki tarnybinių veiklos vertinimo nustatytas pareiginės algos koeficientas arba pagal šios dalies 3 punktą jis gali būti perkeliamas į aukštesnės karjeros valstybės tarnautojo pareigas, išskyrus pareigas, kurioms įstatymais yra nustatyta kadencija, toje pačioje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje. Pagal DTĮ projekto 7 straipsniu keičiamo DTĮ 43 straipsnio 4 dalį pasibaigus perkėlimo laikotarpiui, diplomatas grąžinamas į Užsienio reikalų ministeriją ir gali būti paskiriamas į pareigas Užsienio reikalų ministerijoje, kurios yra lygiavertės ar žemesnės nei tos, kurias jisėjo iki laikino perkėlimo į karjeros valstybės tarnautojo pareigas ir jam nustatomas iki jo laikino perkėlimo į karjeros valstybės tarnautojo pareigas nustatytas, o kai skiriamas į aukštesnės pareigas, – 0,5 didesnis nei iki jo laikino perkėlimo į</p>	<p>Neatsižvelgta. Diplomato pareigos pagal DTĮ ir valstybės tarnautojų pareigos pagal VTĮ nėra susietos tarpusavyje, todėl jų tarpusavyje lyginti netikslinga. Kitaip tariant, perkėlimas į valstybės tarnautojo pareigas nereikia perkėlimo į aukštesnės, lygiavertės ar žemesnės pareigas. Todėl jeigu diplomatas jo laikino perkėlimo metu įvertinamas labai gerai ir paskiriamas į aukštesnės pareigas, negalima sakyti, kad jo teisinė padėtis turėtų keistis ir siunčiančioje institucijoje. Pažymėtina, kad puikus pareigų atlikimas priimančioje institucijoje nereikia, kad jis analogiškai vertintinas ir siunčiančioje institucijoje, nes tarnybinių veiklos vertinimas priklauso nuo asmeniui suformuluotų uždavinių ir jų vykdymo rezultatų, kurie priimančiojoje ir siunčiančioje institucijoje gali skirtis. Teisėti lūkesčiai neturi susikurti dėl teisinių santykių, kuriuos aiškiai reguliuoja skirtingi įstatymai, t. y. perkėlimo metu taikomas VTĮ, o grįžus – DTĮ. Panašius teisinius santykius nustato diplomatų laikino perkėlimo į kitas diplomato pareigas institutas: laikinai į aukštesnės pareigas perkeltam diplomatui nustatoma didesnė pareiginė alga, bet tik jo laikino perkėlimo laikotarpiu. Pabrėžtina, kad į diplomatinę tarnybą po perkėlimo į karjeros valstybės tarnautojo pareigas grįžusį diplomatą įvertinti galima ir kitais būdais, atsižvelgiant į jo nuopelnus, pvz. sprendžiant, į kurias pareigas jis grįžta ar neeilinio tarnybinių veiklos</p>

	karjeros valstybės tarnautojo pareigas nustatytas pareiginės algos koeficientas. Siūlomu teisiniu reguliavimu nebus užtikrinti diplomatų teisėti lūkesčiai ir teisė į karjerą, nes diplomatą gražinus į Užsienio reikalų ministeriją nebus atsižvelgiama į Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka po diplomato tarnybinės veiklos įvertinimo pasikeitusią padėtį (aukštesnės pareigas ar didesnę pareiginės algos koeficientą).	vertinimo būdu.
3.	4. Galiojančiame DTĮ ir DTĮ projekte daugelyje vietų yra vartojama nuostata „Jeigu tokios galimybės [paskirti į pareigas, kurios yra ne žemesnės negu tos, kurias jis ėjo iki paskyrimo] nėra, Atestacijos komisijos siūlymu diplomatas gali būti skiriamas į žemesnės pareigas“. Manome, kad ši nuostata yra ydinga, nes ji apjungia dvi nesusijusias aplinkybes – objektyvią (nėra galimybės, nes nėra tokių pareigų) ir subjektyvią – Atestacijos komisijos svarstymą ir siūlymą paskirti į žemesnės pareigas. Akivaizdu, kad DTĮ ir DTĮ projekte aptariamais atvejais toks „svarstymas“ ir siūlymas yra visiškai formalus, nes pagal įstatymo nuostatas apskritai nėra ką svarstyti (tiesiog egzistuoja faktas, kad tokių pareigybių nėra) ir nėra numatyta jokių galimų alternatyvių siūlymų ir pagrindų, kada ir kaip turėtų būti siūlomas vienas ar kitas alternatyvus sprendimas.	Neatsižvelgta. Pagal esamą teisinį reguliavimą būtent Diplomataų atestacijos komisija gali patvirtinti, kad galimybės skirti asmens į lygiavertės pareigas nėra.
4.	8. DTĮ projekto 14 straipsnio 2 dalyje keičiamo DTĮ 65 straipsnio 1 dalies 19 punkte siūlome vartoti bendresnę formulotę „kitiems valstybės tarnautojams“, nes „karjeros valstybės tarnautojai“ neapima, pvz., įstaigos vadovų ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų.	Neatsižvelgta. Diplomatinę pasų išduoti įstaigų vadovams ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojams nesiekama, nes tam nėra nei poreikio, nei pagrindo. Kita vertus, kategorija „kiti valstybės tarnautojai“ yra apibrėžta DTĮ 1 straipsnyje ir apima valstybės tarnautojus ir žvalgybos pareigūnus, perkeltus į atstovybes, todėl ją vartojant būtų susiaurintas asmenų, turinčių teisę gauti diplomatinę pasą, ratas.
5.	10. Siekiant teisinio aiškumo DTĮ projekto 20 straipsnyje pildomo DTĮ įstatymo 83 ¹ straipsnio 2 dalyje siūlome atskleisti vertinamojo pobūdžio sąvoką „kitos svarbios aplinkybės“ (bent jau nurodyti, su kuo tos aplinkybės	Atsižvelgta iš dalies. Atsisakyta trumpinio vartojimo. Pažymėtina, kad neįmanoma aprašyti visų aplinkybių, kurios galėtų turėti įtakos korekcinio koeficiento nustatymui, jos gali būti labai įvairios ir projektuojant į ateitį neįmanoma

		<p>susiję) ir nurodyti, kokios institucijos turimos omenyje (valstybės). Taip pat atsižvelgiant į tai, kad trumpinys „korekcinis koeficientas“ vartojamas tik šio straipsnio 2 dalyje, siūlome jo atsisakyti.</p>	<p>numatyti visų galinčių rasti aplinkybių, ypač atsižvelgiant į geografinį atstovybių išsidėstymą.</p>
6.		<p>11. DTĮ projekto 22 straipsnio 1 ir 2 dalyse keičiamo DTĮ 85 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta, kad mokama kompensacija visiškai ar iš dalies padengti vaikų ikimokyklinio ugdymo išlaidas, tačiau siekiant teisinio aiškumo nustatant alternatyvas turi būti aišku, kada kokia alternatyva taikoma. Tačiau jei siūloma šias išlaidas apmokėti pagal Vyriausybės nustatytą dydį, taip ir turi būti nustatyta, nesiejant šios garantijos su visišku ar daliniu šių išlaidų padengimu.</p>	<p>Neatsižvelgta. Siūloma nuostata siekiama tinkamai apibrėžti Vyriausybei suteiktus įgaliojimus nustatyti šiuo metu galiojančių Vyriausybės nustatytą teisinį reguliavimą, kuriuo nenustatoma konkreti didžiausia galima kompensuojama suma, o kompensuojamoji dalis priklauso nuo mokymosi ar ikimokyklinio ugdymo išlaidų sumos (kompensuojama visiškai, t. y. 100 proc. mokymosi išlaidų, nevirsijančių 8 000 eurų per metus ir 3 000 eurų ikimokyklinio ugdymo išlaidų, o iš dalies kompensuojama 45 proc. ikimokyklinio ugdymo ir 80 proc. mokymosi išlaidų, viršijančių nurodytą dydį). Tad manytina, kad kriterijus kompensuoti iš dalies ar visiškai yra aiškus – Vyriausybės nustatytas dydis.</p>

Užtenio politikos ministras

Tomas Linkevičius